

ve u Austriji 1966. g., 2. Evangelička crkva u Austriji 1966. g., 3. Udovoljavanje kršćanskoj dužnosti polaska mise kod katolika u Austriji 1958/60. g., 4. Biskupijska i dekanatska organizacija Katoličke crkve u Austriji 1782. 5. Konfesionalne škole u Austriji 1966, 6. Redovi I: stari redovi u Austriji, 7. Redovi II: prosjački redovi, regularni klerici i crkvene kongregacije u Austriji, 8. Redovi III: rast i širenje Družbe Isusove u Austriji, 9. Redovi IV: ženski redovi u Austriji, 10. Sveci zaštitnici I: ranokršćanski i ranosrednjovjekovni sveci zaštitnici u Austriji, II. Hodočašća u Austriji, 12. Štovanje određenih svetaca u Austriji (u izboru).

Karte su izrađene na temelju bitnih pristupačnih izvora i studija. Izdanje je kartografski i tehnički izvrsno opremljeno, a to je zasluga i čitave kulturne austrijske javnosti. Ovo izdanje samo se donekle nadovezuje na »Historischer Atlas der österreichischen Alpenländer« bečke Akademie der Wissenschaften koji u redakciji Augusta Loehra 1951. u svom II. odjelu u 7 listova, izdanoj »Pfarr- und Diözesankarte von Österreich«, obuhvaća razdoblje od 1750, te nema drugih zemljopisnih prikaza crkvenohistorijskog značaja.

Bogatstvo podataka i sve savršenije metode njihova prikazivanja i u ovom izdanju znače lijep doprinos produbljivanju proučavanja crkvene povijesti i katoličke kulture Austrije i susjednih zemalja i sigurnu nadu da će međunarodna suradnja na ovom usko specijaliziranom području, započeta 1960. g., dati uskoro još plodnijih rezultata. To ćemo vidjeti već u drugom, zaključnom svesku ovog djela.

U predgovoru ovog djela bečki kardinal nadbiskup Franziskus König veli: »Wenn auch derjenige, der Hand an den Pflug legt, nicht zurückschauen soll, weil die Ausbreitung des Reiches Gottes den Blick vor allem in die Zukunft richten heisst, so ist das vorliegende Werk eine wertvolle Hilfe für die Kenntnis Der Kirche in unserer Heimat.« Hrvatski i ostali jugoslavenski katolici imali su najuži zajednički život s austrijskom Crkvom kroz punih 400 godina, a danas su BKJ i BKA uspostavile usku suradnju. Logično je da pro-

dubljivanje naše crkvene kulture zahtijeva upoznavanje ovakvih fundamentalnih djela susjednog naroda jer ona pod izvjesnim vidom osvjetljaju i našu prošlost.

Ujedno nas pojava ovakvog djela potiče na razmišljanje o zadacima koji naš čekaju da i mi u slijedećim decenijama obavimo redakcijske i tehničke pripreme za izdavanje crkvenohistorijskog atlasa hrvatskih zemalja (ako se njegova problematika uopće može odijeliti od slične problematike susjednih naroda). Zapreke za jedno takvo ostvarenje izgledaju ovaj čas nepremostive, ali bi njihovo postepeno svladavanje imalo znamenite znanstvene i ekumenske rezultate.

Makso Pelozo

**KATOLIČKI GODISNJAK 1971** — izdaje Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

Sjećanje na DANICU, stoljetnog prijatelja našega sela, povezuje nas s ovim njezinim bratom. Istaknute ličnosti hrvatske religiozne ideje, među kojima i svećenici-pjesnici (Izdor Poljak, Milan Pavelić, Aleksa Kokić) ispunjavu prvi prostor ove značajne knjige.

Urednik Godišnjaka, Radovan Grgec, zacrtao je profil Godišnjaka i dao mu glavna usmjerenja. Možemo samo pohvaliti plemenitu piščevu misao da autentično kršćanstvo mora prodrijeti u široke slojeve hrvatskoga naroda. Urednik ukazuje kako su mnogi zabrinuti zbog nepoštivanja starine, manjka povijesne svijesti, opadanja biološke vitalnosti i ekonomskog prosperiteta u narodu, u hrvatskom narodu, koji ima slavnu povijesnu i zdravu seljačku tradiciju, velika prirodna bogatstva i »najlipše more na svitvu«.

Jedan dio naše katoličke štampe u nekoliko je navrata htio prikazati ljubav prema svojoj naciji kao nešto nespojivo s autentičnom koncilskom misli, koja bi, prema pisanju nekih, morala biti prvotno usmjerena prema čovječanstvu, prema ljudskoj zajednici. Ti pisci jednostavno oponašaju pretjeranosti neoteologa za koje je ljubav prema svojoj naciji »zatvoreno

more», dakle nešto u znaku individualizma ili nacionalizma. Fatalna je greška proistovjećivati ljubav prema naciji, domovini, s pretjeranostima nacionalizma, jer ljubav prema domovini spada u strukturne zakone ljudske duše, te predstavlja nešto iznad svakog nacionalizma, dapače nespojiva je s nacionalizmom, jer nas upućuje na druge koji isto tako kao i mi imaju svoju domovinu, vrijednu poštovanja, kao što je naša vrijedna poštovanja za nas.

Ako ćemo govoriti autentičnim koncilskim jezikom, uočimo njegove riječi, a ne falsifikate. On očekuje od laika da dokažu svoju svijest pripadnosti naciji, da vjerno vrše dužnosti što ih nameće zajedničko dobro, te da porade na tome kako bi civilna vlast pravilno funkcionirala poštujući zasade moralnog reda u skladu sa zajedničkim dobrom (AA br. 14). Vjernici neka budu dobri građani, i neka dokazuju istinsku i efikasnu ljubav prema domovini (AG br. 15), dakako, zabacujući svaki pretjerani nacionalizam, a gajeći ljubav prema čitavom čovječanstvu. I Krist je pokazao svoju privrženost narodu, domovini (GS br. 32). Pozivajući na promicanje mira među narodima (GS br. 75), Koncil ne zaboravlja naglasiti kako i vojna obveza može pravilno funkcionirati u službi slobode i životne sigurnosti.

Za teologa je od važnosti članak Živka Kustića (str. 48—52). Pisac želi ukazati na neke pojave vjerske dekadencije kod nas. Bez pretenzija pisac spominje samo neke izvore te pojave. Ako bismo pitali široke slojeve našega hrvatskog vjerskog naroda, možda bismo doznali da je narod nekako »demoraliziran« naglim uvođenjem nekih sporednih promjena, npr. u liturgiji, za koje nije pripremljen niti vidi važnost izmjena što su uvedene. Isto bi tako narod negativno reagirao na pisanje jednog dijela katoličke štampe koja pod lozinkom »posuvremenjenja« ubacuje nesigurnost, dvojumice, a svi znamo da su široki slojevi uporni u svojim navikama te da njihova suživljenost s prošlašću prima samo gradualnu, protumačenu, asimiliranu integraciju s izmjenama. Najmanje pak možemo od tih slojeva očekivati da će primiti izmjene

ako one za njih ne znače ništa drugo nego izmjenu, tj. da ne bude kako je bilo prije. A da i ne govorimo o skandaloznom postupku nekih župnika i svećenika koji u očitom nepoštivanju prema Koncilu (SC br. 13) ikonoklastički postupaju prema zakonitim pučkim pobožnostima i kultu svetaca (SC br. 111). Vjerujem da bi široki slojevi ove zamjerke primili spremno i otvoreno.

Ako povodom ovih članaka tražimo žarište iz kojega niče nesloga među svećenicima, biskupima i svećenicima, možda bi se moglo ukazati na onu staru a uvijek istinitu konstataciju da se mnogi mogu složiti jedino u JEDNOM, ili nečemu što je *jedno*. Ako se zabaci doktrinarni i upravni primat Pape, ili Pape i biskupa, očito je da nema pojedinaca koji će ujediniti razna mišljenja, pomiriti suprotne tendencije, stvoriti slogu. Potrebno je, dakle, isticati nužnost povezivanja staroga s novim, naglašavati ono stalno i nepromjenljivo u vjери. Samo se na stalnoj bazi može graditi solidna zgrada budućnosti.

U Godišnjaku se nalaze i mnogi drugi pažnje vrijedni članci o zajedničkim ili specifično hrvatskim temama iz pera istaknutih katoličkih pisaca. Sve to čini Godišnjak bogatim, zanimljivim, a on očekuje da ponovno postane domaćom lektinom u najširim katoličkim krugovima.

N. D.

*K. Mlač: Putnik Marijanski. Zbirka hrvatskih narodnih pjesama bistričkih romara, Zagreb 1971, izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda.*

Koliko god ova zbirka predstavlja rukovet narodno-religioznog blaga, misli i osjećaja ostavljenih potomstvu od poznatih i anonimnih pjesnika, pita se: ima li ta zbirka veze s teološkom revijom? Odgovor može biti jednostavan: svaka pjesma sadrži religiozne, teološke ideje, prema tome veza je očita. No, da li ta zbirka izaziva koju teološku problematiku?

Prilike u kojima živimo sile na proširivanje okvira jedne zbirke pjesama. Misao najprije leti od pjesnika